

SŁOWO WSTĘPNE

Oddawany do rąk Czytelników Leksykon prawa karnego, zgodnie z konwencją przyjętą przez Wydawnictwo C.H. Beck dla serii leksykonów prawnych, zawiera omówienie 100 podstawowych pojęć z zakresu odzwierciedlonej w jego tytule gałęzi prawa. Oczywiście konstatacja, że taka formuła Leksykonu uniemożliwia odniesienie się do wszystkich instytucji karnoprawnych, skłoniła zespół autorski do zawężenia rozważań do tych zagadnień, które tradycyjnie kwalifikowane są w obręb części ogólnej prawa karnego materialnego. Tym samym w orbicie zainteresowania autorów znalazły się przede wszystkim pojęcia dotyczące ustawy karnej, przestępstw w ogólności oraz kar i innych środków penalnych. Zaniechano natomiast analizowania poszczególnych typów przestępstw, co jest właściwe dla części szczególnej prawa karnego materialnego.

Autorzy, podczas opracowywania poszczególnych haseł, starali się znaleźć złoty środek między charakterystyczną dla leksykonów skrótowością wypowiedzi a możliwie wszechstronnym zaprezentowaniem omawianego pojęcia, z uwzględnieniem dotyczącego go dorobku doktryny i orzecznictwa. Takie podejście w wielu wypadkach oznaczało konieczność rezygnacji z przedstawienia wszystkich problemów i kontrowersji, które wylaniają się na tle omawianych instytucji karnoprawnych. Autorzy wychodzili przy tym z założenia, że Leksykon nie jest najlepszym miejscem do eksponowania kwestii spornych. Powinien on bowiem służyć możliwie jednoznacznemu i konkretnemu wyjaśnieniu wątpliwości, nie zaś ich mnożeniu. Należy jednocześnie zaznaczyć, że dla ułatwienia Czytelnikowi bardziej wszechstronnego zapoznania się z omawianą w Leksykonie problematyką na jego początku zamieszczono wykaz literatury podstawowej, zaś pod kolejnymi hasłami – po kilka pozycji literatury szczegółowej.

Niniejszy Leksykon jest pierwszym w powojennym polskim piśmiennictwie opracowaniem, w którym, w uporządkowanej alfabetycznie formie hasłowej, szeroko omówiono podstawowe zagadnienia prawa karnego materialnego. Wypada jednocześnie zauważyć, że praca o zbliżonym charakterze, choć znacznie bardziej obszerna, zarówno pod względem objętości opracowanych tam haseł, jak i zakresu poruszanej problematyki (obejmującej nie tylko prawo karne materialne, ale również m.in. postępowanie karne, kryminalistykę czy też medycynę sądową), powstała w okresie międzywojennym. Mowa tu o nieukończonyj Encyklopedii podręcznej prawa karnego pod redakcją *W. Makowskiego*, która stanowi niedościgny wzór dla opracowań tego typu.

Adresatem niniejszego Leksykonu są przede wszystkim studenci prawa, dla których może on stanowić uzupełniające w stosunku do podręczników źródło wiedzy na temat instytucji części ogólnej prawa karnego materialnego. Może on być ponadto przydatny dla studentów innych kierunków studiów, gdzie prowadzone są przedmioty, w ramach których omawiane są owe instytucje. Autorzy

wyrażają również nadzieję, że sposób opracowania poszczególnych zagadnień, niejednokrotnie bardziej szczegółowy niż ma to miejsce w podręcznikach, zachęci do sięgnięcia po Leksykon także przedstawicieli teorii i praktyki prawa karnego.

*
*   *
*

Niniejsze, drugie wydanie Leksykonu jest zmienioną i uaktualnioną wersją jego pierwszego wydania, które ukazało się w 2011 r. W wydaniu drugim uwzględniono wszystkie zmiany prawa karnego, jakie miały miejsce od tego roku.

W stosunku do pierwszego wydania Leksykonu uległ zmianie skład zespołu autorskiego. Obecnie prezentuje się on następująco: prof. INP PAN dr hab. *Paweł Daniluk* (Zakład Prawa Karnego Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk), dr *Piotr Gensikowski* (sędzia Sądu Rejonowego w Grudziądzu), prof. INP PAN dr hab. *Hanna Kuczyńska* (Zakład Prawa Karnego Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk), dr *Jan Kulesza* (Zakład Nauki o Przestępstwie w Katedrze Prawa Karnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego), prof. UMCS dr hab. *Marek Kulik* (Katedra Prawa Karnego i Kryminologii Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), dr *Michał Leciak* (Katedra Prawa Karnego i Polityki Kryminalnej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu).

Z uwagi na zbiorowy charakter niniejszego opracowania wymaga podkreślenia, że treść poszczególnych haseł stanowi wyraz osobistych zapamiętań ich Autorów na omawiane pojęcia.

Prof. INP PAN dr hab. *Paweł Daniluk*
Warszawa, grudzień 2017 r.